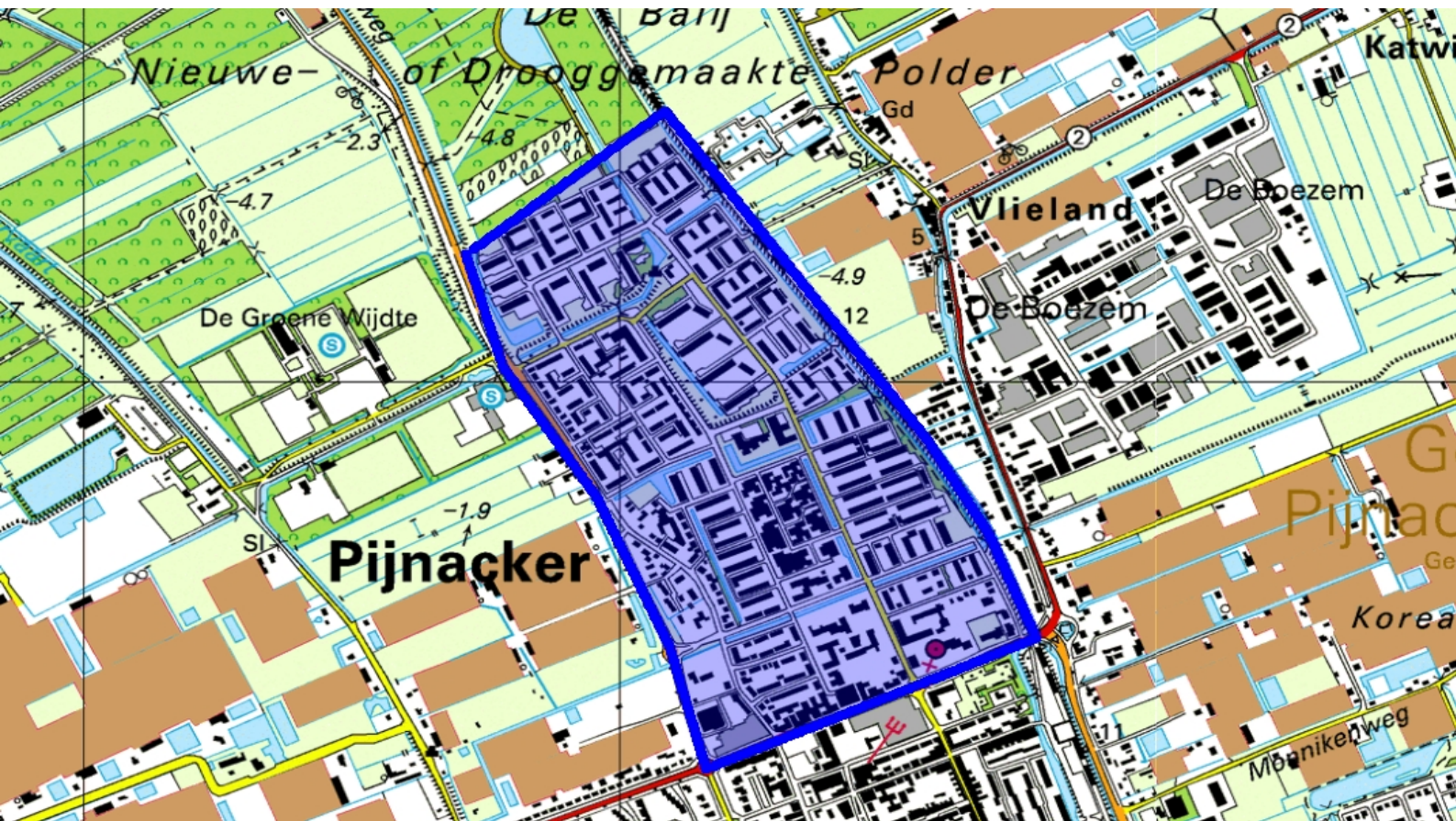

Ecologische quickscan Pijnacker – Noord

In het kader van de Flora- en faunawet.

CONCEPT

In opdracht van:

Gemeente Pijnacker-Nootdorp

Noot bij de voorpagina: De omlijning van het onderzoeksgebied, weergegeven in blauw. (Ondergrond: Copyright ©2009, Dienst voor het kadaster en openbare registers, Apeldoorn.)

Colofon

© Regelink Ecologisch Onderzoek, Rheden

Tekst, foto's en samenstelling	E.K.M. Kuijs
In opdracht van	Gemeente Pijnacker-Nootdorp
Naam opdrachtgever	Dhr P. Bol
Rapportnummer	RA09105-01
Status rapport	Concept
Datum oplevering rapport	25 november 2009
Aantal pagina's	39
Collegiale toets	M. van der Hout
Wijze van citeren	Kuijs , E.K.M., 2009. Ecologische quickscan Pijnacker – Noord In het kader van de Flora- en faunawet. Regelink Ecologisch onderzoek, Rheden.

Regelink Ecologisch onderzoek
Heuvenseweg 13
6991 JE Rheden
06-55738510
ecologischonderzoek@regelink.net
www.ecologischonderzoek.regelink.net

Lid van het Netwerk Groene Bureaus

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	7
1.1. Aanleiding.....	7
1.2. Doel.....	7
1.3. Leeswijzer.....	7
2. Flora- en faunawet.....	9
2.1. Verbodsbepalingen.....	9
2.2. Algemene maatregel van Bestuur.....	10
2.3. Gedragscodes.....	11
3. Werkwijze en inspanning.....	13
4. Onderzoeksgebied.....	15
5. Resultaten.....	17
5.1. Vaatplanten.....	17
5.2. Zoogdieren.....	17
Grondgebonden zoogdieren.....	17
Vleermuizen.....	17
Marterachtigen.....	18
Eekhoorn.....	18
5.3. Broedvogels.....	18
5.4. Amfibieën en vissen	19
5.5. Reptielen.....	19
5.6. Libellen en dagvlinders.....	19
5.7. Overige ongewervelden.....	19
6. Ingreep.....	21
7. Toetsing aan de Flora- en faunawet.....	23
7.1. Vaatplanten, amfibieën, vissen, reptielen, libellen en dagvlinders en ongewervelden.....	23
8. Zoogdieren.....	23
Grondgebonden zoogdieren en marterachtigen.....	23
Vleermuizen.....	23
Broedvogels.....	24
9. Conclusies en aanbevelingen.....	25
9.1. Vleermuizen.....	25
9.2. Broedvogels.....	25
10. Literatuur.....	27
Bijlage 1. Foto impressie onderzoeksgebied.....	29

1. Inleiding

1.1. Aanleiding

Gemeente Pijnacker is voornemens om op onderzoeksgebied Pijnacker – Noord de herontwikkeling van de wijk, zoals aangegeven in het Masterplan Pijnacker – Noord 2006 uit te voeren.

Gezien nationale en internationale regelgeving is het noodzakelijk onderzoek te doen naar beschermde flora en fauna. Om goed veldonderzoek uit te kunnen voeren is het noodzakelijk te weten welke flora en fauna potentieel voorkomen op onderhavig onderzoeksgebied.

1.2. Doel

Met het opstellen van deze quickscan worden de volgende vragen beantwoord:

- Welke, middels de Flora- en faunawet beschermde, flora en fauna komen potentieel voor op het onderzoeksgebied?
- Welke negatieve effecten kan de potentieel aanwezige flora en fauna ondervinden van de herontwikkeling van de wijk, zoals aangegeven in het Masterplan Pijnacker – Noord 2006 uit te voeren.?
- Is, gelet op de mogelijke negatieve effecten, het uitvoeren van de ingreep een overtreding van de Flora- en faunawet?

1.3. Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt het toetsingskader, de Flora- en faunawet, toegelicht. Vervolgens, in hoofdstuk 3, wordt de toegepaste werkwijze en inspanning beschreven. Met behulp van de beschrijving van het onderzoeksgebied (hoofdstuk 4) zijn de resultaten (hoofdstuk 5) tot stand gekomen. Aangezien de toetsing afhankelijk is van de exacte ingreep is in hoofdstuk 6 de ingreep beschreven. Vervolgens zijn deze resultaten in combinatie met de ingreep getoetst aan de Flora- en faunawet (hoofdstuk 7). Als laatste hoofdstuk zijn de conclusies en aanbevelingen beschreven (hoofdstuk 8). Tevens is een literatuurlijst opgenomen (hoofdstuk 9).

2. Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet is de soortgerichte implementatie van de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn en bundelt de bepalingen die voorheen in verschillende wetten waren opgenomen: Vogelwet 1936, Jachtwet, Natuurbeschermingswet (hoofdstuk V: soortenbescherming), Nuttige Dierenwet 1914 en de Wet Bedreigde uitheemse dier- en plantensoorten. De Flora- en faunawet beschermt in beginsel soorten.

Activiteiten waarbij schade gedaan wordt aan beschermde dieren of planten zijn verboden. Tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het “nee, tenzij”-principe). Het is dan ook altijd zaak dat, waar mogelijk, activiteiten zonder schade aan beschermde dieren en planten uitgevoerd wordt.

De wet erkent de intrinsieke waarde van het in het wild levende dier. In de wet is dan ook een zorgplicht opgenomen: iedereen moet 'voldoende zorg' in acht nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten (en dus niet alleen de beschermde) en hun leefomgeving.

2.1. Verbodsbepalingen

De Flora- en faunawet kent, naast de zorgplicht, een aantal verbodsbepalingen welke relevant zijn voor onderhavige toetsing, dat zijn:

Artikel 8

Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11

Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12

Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

2.2. Algemene maatregel van Bestuur

Op 23 februari 2005 is de zo genaamde “AmvB art. 75” van de Flora- en faunawet in werking getreden. In dit besluit is een vrijstelling voor specifieke activiteiten en soorten geregeld. Tevens introduceert de AmvB de gedragscode.

De AmvB verdeelt alle beschermde soorten (op uitzondering van de vogels) in drie tabellen. De meer algemeen voorkomende beschermde soorten staan in tabel 1, de overige beschermde soorten staan in tabel 2 en de strikt beschermde soorten staan in tabel 3. Voor de vogelsoorten geldt een andere regeling.

Tabel 1

Voor soorten die opgenomen zijn in tabel 1 geldt een algehele vrijstelling wanneer de werkzaamheden vallen onder:

- bestendig beheer en onderhoud, ook in landbouw en bosbouw
- bestendig gebruik
- ruimtelijke ontwikkeling en inrichting

Wanneer de werkzaamheden niet onder een van deze categorieën vallen en er is een negatief effect op de soorten uit tabel 1, dan dient een ontheffing aangevraagd te worden. Deze wordt dan, door bevoegd gezag, onderworpen aan een lichte toets. Het toetsingscriterium daarbij is of de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in het geding is of de activiteit een redelijk doel dient.

Tabel 2

De soorten zoals opgenomen in tabel 2 zijn strenger beschermd. Hierbij geldt een vrijstelling mits gewerkt wordt volgens een door de minister goedgekeurde gedragscode. Vallen de werkzaamheden niet onder de bij tabel 1 genoemde categorieën of wordt niet gewerkt volgens een gedragscode, dan moet een ontheffing aangevraagd worden. Deze wordt, net als de soorten van tabel 1, onderworpen aan een lichte toets.

Tabel 3

De soorten uit tabel 3 zijn de zwaarst beschermde soorten. Ook wanneer uw werkzaamheden vallen onder een van de bij tabel 1 genoemde categorieën, geldt niet zonder meer een vrijstelling. Enkel bij bestendig beheer en onderhoud is een vrijstelling mogelijk wanneer gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Bij negatieve effecten op beschermde soorten die ontstaan bij werkzaamheden die in een van de andere categorieën vallen zijn ontheffingsplichting. Voor het verstrekken van een ontheffing wordt deze onderworpen aan de zware toets, dit houdt in dat:

- Er mag geen andere bevredigende oplossing voor de geplande activiteit zijn;
- De activiteit mag er niet voor zorgen dat er afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort;
- Er moet sprake zijn van een in of bij de wet genoemd belang.

- Bij soorten van Bijlage IV van de Habitatrichtlijn moet tevens sprake zijn van een door de Habitatrichtlijn erkend belang:
 - dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten;
 - de bescherming van flora en fauna;
 - de openbare veiligheid

Vogels

Vogels vallen niet onder een van de eerder genoemde tabellen. Het beleid van bevoegd gezag is, betreffende vogels, de laatste tijd aan het verschuiven. Moest er enige tijd geleden ontheffing aangevraagd worden voor soorten met vaste rust- en/of verblijfplaatsen, is dat momenteel niet meer mogelijk (mond. med. Dienst Landelijk Gebied). Omgaan met vogels bij onderhavige activiteiten vraagt dan ook om maatwerk op basis van de op dat moment geldend beleid.

2.3. Gedragscodes

Werken volgens een gedragscode kan een vrijstelling van soorten op tabel 2 en tabel 3 geven. Hiervoor dient echter gewerkt te worden volgens een door de minister vastgestelde gedragscode. Bij onderhavige activiteit is de gedragscode van Bouwend Nederland¹ het meest toepasselijk.

Voor meer informatie over de Flora- en faunawet zie de brochure van het ministerie van LNV: Buiten aan werk².

1 http://www.minlnv.nl/cdlpub/servlet/CDLServlet?p_file_id=36944

2 http://www.minlnv.nl/cdlpub/servlet/CDLServlet?p_file_id=14765

3. Werkwijze en inspanning

Op vrijdag 25 September 2009 is onderzoeksgebied Pijnacker – Noord door E.K.M. Kuijs bezocht. Daarbij is gekeken naar de aanwezige ruimtelijke structuren en aanwezige ecotopen³ in het onderzoeksgebied.

Tijdens het veldbezoek zijn de volgende instrumenten gebruikt:

- verrekijker
- digitale fotocamera

Vervolgens zijn de volgende stappen doorlopen:

1. Door middel van een literatuuronderzoek is gekeken welke beschermde flora en fauna in de ruime omgeving van het onderzoeksgebied is waargenomen. Daarbij is gebruik gemaakt van de meest recente verspreidingsatlassen (al dan niet online), de literatuurlijst op www.zoogdiervereniging.nl en is gezocht naar onderzoeksrapporten via Google.
2. Aan de hand van het veldbezoek en de geraadpleegde literatuur is op basis van expert judgement een inschatting gemaakt welke beschermde flora en fauna en bijbehorende functies potentieel op het onderzoeksgebied voorkomen.
3. In samenspraak met de opdrachtgever is de ingreep in kaart gebracht en omschreven.
4. Op basis van de beschreven ingreep is een inschatting gemaakt of een negatief effect op de potentieel aanwezige soorten en functies redelijkerwijs te verwachten is.
5. Uiteindelijk zijn de mogelijke negatieve effecten getoetst aan de Flora- en faunawet.

³ Een ecotoop is het kleinste, ecologisch nog onderscheidbare gebied dat een relatief homogene ruimtelijke gebiedseenheid is.

4. Onderzoeksgebied

Het onderzoeksgebied is gelegen te Pijnacker – Noord in de provincie Zuid-Holland. In de afbeelding op het titelblad is de omlijning van het onderzoeksgebied weergegeven. Het onderzoeksgebied wordt aan de zuidzijde begrenst door de Oostlaan, aan de westzijde door de Noordweg en den Nootdorpseweg, aan de noordzijde door een sloot en aan de oostzijde door de spoorbaan het plangebied omvat de gehele wijk Pijnacker-noord en heeft een oppervlakte van 65 hectare.

Binnen het onderzoeksgebied zijn de volgende ecotopen aanwezig:

- Enkele gebouwen met dakpannen, houten betimmering en/ of spouwmuur
- Enkele gebouwen zonder dakpannen, houten betimmering en/ of spouwmuur
- Smalle ondiepe sloot (<2 meter breed, < 1 meter diep) voedselrijk met veel kroos
- Smalle ondiepe sloot (<2 meter breed, < 1 meter diep) met riet en ondergedoken waterplanten, o.a. sterrenkroos
- Smalle ondiepe sloot (<2 meter breed, < 1 meter diep) is aan het verlanden, o.a. riet en lisdode
- Brede ondiepe sloot (>2 meter breed, < 1 meter diep) voedselrijk, houten beschoeiing, kroos en diverse draadalgen
- Brede ondiepe sloot (>2 meter breed, < 1 meter diep) geen zichtbare waterplanten
- Brede ondiepe sloot (>2 meter breed, < 1 meter diep) met waterlelie, watergentiaan, sterrenkroos, en kruidenrijke maar stijle oever
- Vijver, ondiep stilstaand en troebel water (> 2 meter breed, < 1 meter diep)
- Breed diep stilstaand water (> 2 meter breed, > 1 meter diep)?
- Dikke bomen, zonder holtes (diameter borsthoogte > 25 cm)
- Dikke bomen, met holtes (diameter borsthoogte > 25 cm)
- Lage opgaande begroeiing bestaande uit: algemene soorten van voedselrijke bodem.
- Oevers en bermen met kruidenrijke vegetatie
- Recreatie groen (speelveld) met dikke solitaire bomen, mogelijk met holtes
- Bosschage met dunne bomen (diameter borsthoogte < 25 cm) en dikke (dode) bomen (diameter borsthoogte > 25 cm) met holtes en op de grond liggende stammen, mogelijk ook overwinteringverblijf voor amfibieën.

- Duikers met mogelijk verblijfplaatsen voor vleermuizen

5. Resultaten

Op basis van de aanwezige ecotopen is een beoordeling gemaakt welke beschermde flora en fauna mogelijk op het onderzoeksgebied voorkomt. Aangezien onderhavige activiteit in de categorie ruimtelijke ordening valt wordt in dit hoofdstuk enkel van soorten uit tabel 2 en 3 een beoordeling gemaakt.

5.1. Vaatplanten

Gezien de zeer voedselrijke vegetatie, vaak onnatuurlijke oevers en gave muren van de woning worden geen strikt beschermde vaatplanten verwacht. Wel is tijdens het veldbezoek de zwanebloem (*Butomus umbellatus*) aangetroffen, deze staat in tabel 1 van de Flora- en Fauna wet.

5.2. Zoogdieren

Grondgebonden zoogdieren

De verspreiding van de grote bosmuis, veldspitsmuis en de eikelmuis ligt in de Achterhoek, Twente, Zeeuws-Vlaanderen of in Zuid-Limburg (Broekhuizen et al., 1992, Regelink & Bosch, 2007). De noordse woelmuis behoeft een zeer natte kruidenrijke vegetatie. De waterspitsmuis is gebonden aan schone wateren met goed ontwikkelde oevers, welke in het onderzoeksgebied ontbreken. Derhalve kan gesteld worden dat er geen beschermde grondgebonden zoogdieren binnen het onderzoeksgebied voor kunnen komen.

Vleermuizen

Het onderzoeksgebied is geschikt als foerageergebied voor een groot aantal vleermuissoorten, gezien het kleine oppervlakte van de geschikte foerageergebieden binnen het plangebied zijn deze niet essentieel. Lijnvormige elementen zijn niet aanwezig, vliegroutes zijn daardoor uitgesloten. Het merendeel van de gebouwen en woningen in de wijken bevatten een spouwmuur, dakpannen en/ of houten betimmering. derhalve zijn verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen zeer waarschijnlijk aanwezig. Er bevinden zich in het gebied verschillende dikke bomen met holten, vaak van een specht, niet van elke holte kon vastgesteld worden of deze naar boven toe uitgerot was (een vereiste voor boombewonende vleermuizen). Ook bevinden zich in het gebied enkele duikers die mogelijk worden gebruikt door vleermuizen die in ondergrondse verblijven verblijven. In Tabel 1 is weergegeven welke soort-functie combinatie mogelijk voorkomt.

		Kraamverblijfplaats	Zomerverblijfplaats	Paarverblijfplaats	Winterverblijfplaats	Vliegroute	Foerageergebied
Gewone dwergveermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	x	x	x	x		x
Ruige dwergveermuis	<i>Pipistrellus nathusii</i>	x	x	x	x		x
Rosse veermuis	<i>Nyctalus noctula</i>	x	x	x			x
Laatvlieger	<i>Eptesicus serotinus</i>	x	x	?	x		x
Tweekleurige veermuis	<i>Vespertilio murinus</i>	x	x	x	x		x
Gewone grootoorveermuis	<i>Plecotus auritus</i>	x	x	x	x		x
Waterveermuis	<i>Myotis daubentonii</i>	x	x	x	x		x
Meerveermuis	<i>Myotis dascyneme</i>	x	x	x	x		x

x Komt potentieel voor
 Hiervan is geen ecologische
 informatie bekend
 ?

Tabel 1: Soort-functie matrix voor de potentieel voorkomende vleermuizen.

Marterachtigen

In het onderzoeksgebied bevindt zich niet in een regio waar marterachtigen en dassen voorkomen. Ook zijn er tijdens het veldbezoek geen sporen waargenomen. Het voorkomen van deze soorten kan redelijkerwijs uitgesloten worden zijn

Eekhoorn

Op het onderzoeksgebied zijn geen nesten van de eekhoorn aangetroffen, het is ook te verwachten dat deze eerder naar meer beboste gebieden trekt, deze zijn dan ook niet aanwezig.

5.3. Broedvogels

Vogels met vaste rust- en/of verblijfplaatsen als uilen en een jaar rond beschermde spechten zijn binnen het onderzoeksgebied niet aanwezig. Wel zijn er verschillende holen van waarschijnlijk de grote bonte specht (*Dendrocopos majors*) in het gebied aanwezig, echter zijn er ook halsbandparkieten (*Psittacula krameri*) in het onderzoeksgebied waargenomen waardoor het mogelijk is dat deze hun holen hebben ingenomen. Andere te verwachten broedvogels zijn zangvogels die in de bossages en tuinen broeden zoals de merel (*Turdus Merdula*), koolmees (*Parus major*) en de winterkoning (*Troglodytes troglodytes*) en broedvogels in gebouwen (onder dakpannen) zoals de spreeuw (*Sturnus vulgaris*), huismus (*Passer domesticus*) en de ringmus (*Passer montanus*).

5.4. Amfibieën en vissen

In het onderzoeksgebied zijn verschillende sloten en vijvers aanwezig, vooral de sloten die in verbinding staan met de omliggende polders hebben potentie als leef- en/ of voortplantingsgebied voor vissen en amfibieën. Gezien de verspreiding en de aanwezige ecotopen biedt het onderzoeksgebied potentie voor de kleine modderkruiper (*Cobitis taenia*) en de bittervoorn (*Rhodeus sericeus*). Voor amfibieën is er potentie voor de kleine watersalamander (*Lissotriton vulgaris*), de pad (*Bufo bufo*) en de bruine (*Rana temporaria*), meer (*Rana ridibunda*) en middelste groene kikker (*Rana klepton esculenta*) derhalve kan ook de aanwezigheid van overwinterende amfibieën verwacht worden.

5.5. Reptielen

Gezien de ecotopen op het onderzoeksgebied (gave gebouwen en recreatiegroen) en de verspreiding kan het voorkomen van reptielen redelijkerwijs uitgesloten worden.

5.6. Libellen en dagvlinders

Gezien de ecotopen op het onderzoeksgebied (voedselrijk water en voedselrijke vegetatie) kan het voorkomen van beschermde libellen en dagvlinders redelijkerwijs uitgesloten worden.

5.7. Overige ongewervelden

Gezien de ecotopen op het onderzoeksgebied kan het voorkomen van beschermde overige ongewervelden redelijkerwijs uitgesloten worden.

In figuur 1 worden de potenties in Pijnacker – Noord voor vleermuizen weergegeven waarbij de volgende legenda geldt:

blauw: omlijning van het onderzoeksgebied

rood: bebouwing zonder potentie als verblijfplaats voor vleermuizen

oranje: bebouwing met potentie als verblijfplaats voor vleermuizen

groen: bosschages en/of bomen met potentie als verblijfplaats voor vleermuizen

roze: Duiker met potentie als verblijfplaats voor vleermuizen

geel: gebied was niet toegankelijk

Figuur 1. potenties voor vlemuizen in Pijnacker – Noord (ondergrond: Google Earth)

De huizen in het gedeelte van de bomenwijk waar de Noordweg vanaf de Nootdorpseweg tot de Goudenregensingel loopt zijn erg gevarieerde woningen. Hierdoor zijn er woningen bij die potentieel geschikt zijn voor vlemuizen, maar ook woningen die niet potentieel geschikt zijn voor vlemuizen. Omdat het merendeel als potentieel gezien kan worden is dit gedeelte toch oranje aangegeven.

In figuur 2 worden de potenties in Pijnacker – Noord voor water afhankelijke soorten en vegetatierijke oevers weergegeven waarbij de volgende legenda geldt:

donkerblauw: omlijning van het onderzoeksgebied

lichtblauw: water met potentie voor zwaarder beschermde vissen en of amfibieën

paars: water zonder potenties voor zwaarder beschermde vissen en of amfibieën

groen: kruiden rijke berm/oever

geel: gebied was niet toegankelijk

Figuur 2. kruiden rijke vegetaties en water met potenties voor vissen en amfibieën
(ondergrond: Google Earth)

Tijdens het veldbezoek kon het stuk grond tussen het Hazelaarplein en de Goudenregensingel niet bezichtigd worden, hierdoor is het onbekend welke ecotypen en daarmee potentieel beschermde soorten voor kunnen komen.

6. Ingreep

Er zal in de komende jaren een herontwikkeling van de wijk, met name het openbare gebied, plaatsvinden zoals aangegeven in het Masterplan Pijnacker – Noord 2006. De ingrepen die hiervoor gaan plaatsvinden vallen in de categorie ruimtelijke ontwikkeling.

Met de herstructurering komen de volgende aspecten aan de orde:

Volkshuisvesting, Onderwijs en Welzijn, Revitalisering woningbezit rondom wonen, Herontwikkeling, Verkeer, Groen, Voorzieningen.

De spil van het Masterplan worden gevormd door de ingrepen die voortkomen uit de Revitalisering woningbezit rondom wonen en het herontwikkelen van de scholen en welzijns locaties.

In figuur 3 is een overzichtskaart te zien van de locaties voor herontwikkeling en revitalisatie weergegeven.

Random Wonen gaat haar bestaande voorraad 4-laagse en 6-laagse flats aanpakken. Dit leidt tot onder andere het vergroten van balkons, toevoegen van liften en het maken van duidelijke en ruimere entree partijen.

De 2- laagse ouderenwoningen die aan de Thorbeckelaan gelegen zijn tussen de 6-laagse flats zullen worden gesloopt. En er zal een uitbreiding plaatsvinden van het bouwvolume bij herbouw. De bouw blokken zullen hierbij gedeeltelijk het groene hof af gaan sluiten van de openbare weg. Ook mogen er in het noord-zuid lopende deel, waar Thorbeckelaan een breed profiel heeft, maximaal nog 2 bouw lagen worden toegevoegd.

In het noordelijke deel van de Thorbeckelaan is het profiel smaller, hier wordt een maximale bouwhoogte van 2 bouw lagen nagestreefd. Bij de Groen van Prinstererlaan wordt een vierde bouwblok toegevoegd in de brede groenstrook.

Op een aantal locaties worden verouderde (school) locaties gesloopt, hier zal nieuwe woningbouw en/ of in combinatie met multifunctionele onderwijs en welzijnsacomodatie voor in de plaats komen. Het betreft hier de Stanislas 1 en St Josephschool, de Berkenhofschoon en Klavertje Drie en de Stanislas 2 en de Willem Alexanderschool. In tegenstelling tot de andere vrijgekomen scholen locaties wordt op de locatie "Pinkeltje" (genoemd naar het kinderdagverblijf die er tot voor kort was), een parkje aangelegd die als sociale ontmoetingsplaats zal dienen.

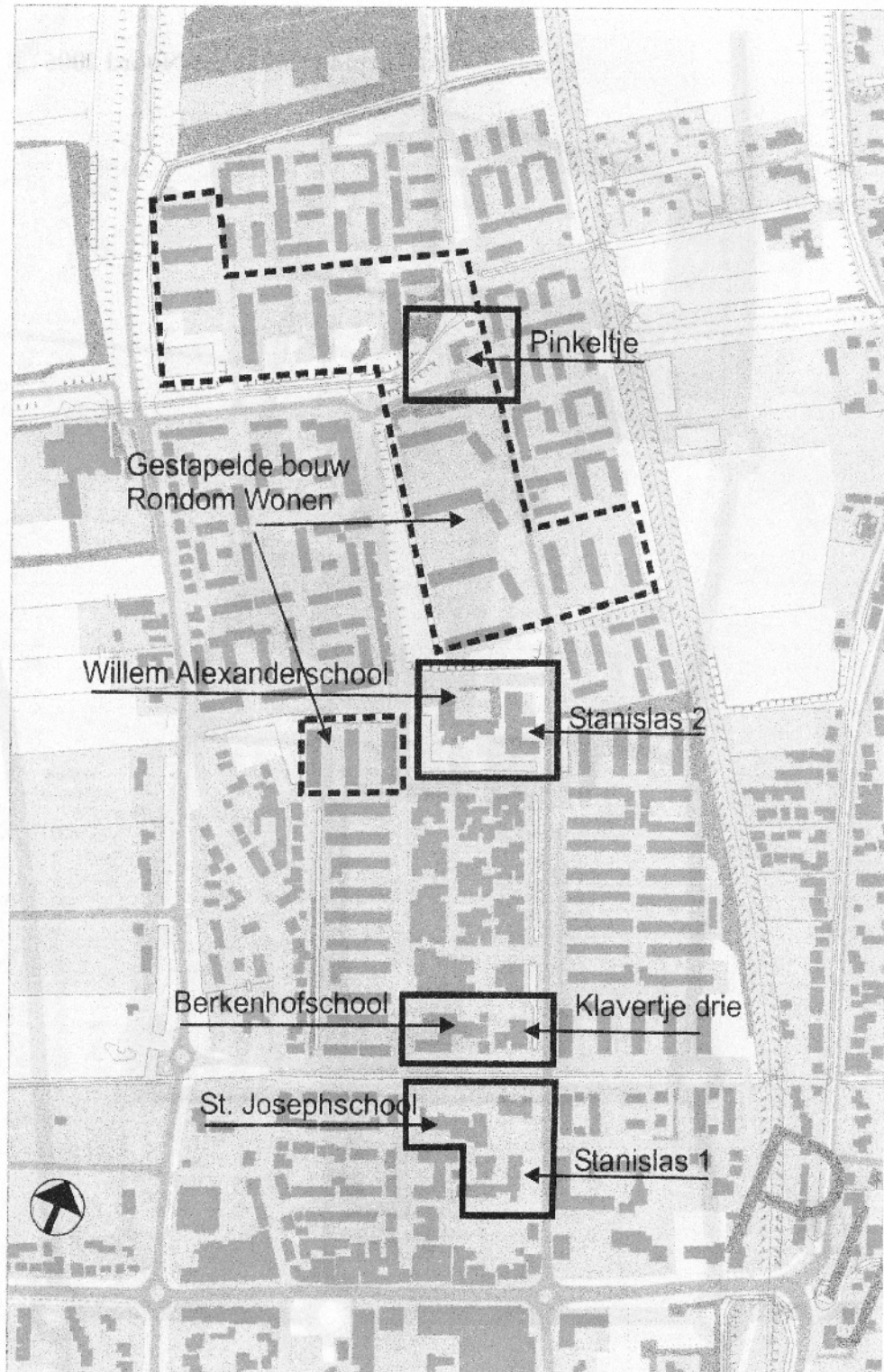
Er zullen verschillende aanpassingen worden gemaakt om het verkeer in de wijk te verbeteren. Zo wordt de hele wijk 30 km gebied, er worden maatregelen genomen om sluisverkeer tegen te gaan, het netwerk van langzame verkeersroutes worden verbeterd en parkeervoorziening worden op pijl gehouden/ gebracht.

Met betrekking tot het groen in de wijk is het doel het groene karakter als kwaliteit

behouden en aantrekkelijker te maken, beheersachterstand, slijtage en verzakkingen opheffen en de bruikbaarheid van groene hoven tussen flats voor spel en verblijf verbeteren. Het behoud en verder ontwikkelen van een groen en waterrijk karakter is hierbij een hoofduitgang. Daarbij worden vanwege de voorgenomen ophogingen en de nieuwe inrichting veel bomen gekapt en ook de bestaande gemeente plantsoenen worden meestal volledig vernieuwd. Er dient met name aandacht te worden besteed aan natuurlijke watergangen, zo worden er in de Geelenen buurt op sommige plaatsen natuurvriendelijke oevers aangelegd. Aan de noordelijke grens van het plangebied dient een aantal vierkante meter waterberging gegraven te worden.

In het Noordelijke deel van Pijnacker-noord moet alle openbare verlichting worden vervagen.

In hoofdstuk 5 van het Masterplan Pijnacker noord “Herstructurering Pijnacker Noord” wordt gesproken over de revitalisering van het Winkelcentrum, de details zijn hier echter nog niet voor uitgewerkt.

Figuur 3 locaties voor herontwikkeling en revitalisatie

7. Toetsing aan de Flora- en faunawet

Op basis van de resultaten en de ingreep is een toetsing op de Flora- en faunawet uitgevoerd. Hierdoor is duidelijk op welke soorten mogelijk een negatief effect optreedt en of hiervoor aanvullend onderzoek dan wel een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet noodzakelijk is.

7.1. Vaatplanten, amfibieën, vissen, reptielen, libellen en dagvlinders en ongewervelden

Uit de resultaten blijkt dat het voorkomen van beschermde soorten uit deze soortgroepen mogelijk is. De mogelijk voorkomende amfibieën staan in tabel 1 van de flora en fauna wet, omdat de ingreep onder ruimtelijke ontwikkeling valt geldt voor deze soorten een algehele vrijstelling. De mogelijk voorkomende vissen, kleine modderkruiper (tabel 2) en de bittervoorn (tabel 3) genieten zwaardere bescherming. Toetsing laat zien dat met name het aanleggen van een natuurlijke waterberging en natuurvriendelijke oevers mogelijk voortplantings of verblijfplaatsen verstoort of beschadigd deze zijn beschermd middels artikel 11 van de Flora- en faunawet. Met betrekking tot de vissen zal er bij de uitvoer van de ingreep dan ook mogelijk overtreding van de Flora- en faunawet plaatsvinden.

7.2. Zoogdieren

Grondgebonden zoogdieren en marterachtigen

Uit de resultaten blijkt dat het voorkomen van beschermde soorten uit deze soortgroepen redelijkerwijs uitgesloten kunnen worden. Daarmee is ook een negatief effect op deze soorten redelijkerwijs uit te sluiten. Betreffende deze soortgroepen zal de uitvoer van de ingreep zal dan ook geen overtreding van de Flora- en faunawet plaatsvinden.

Vleermuizen

Uit de resultaten blijkt dat vleermuissoorten binnen het onderzoeksgebied kunnen voorkomen. De toetsing laat zien dat mogelijk vaste rust- en/of verblijfplaatsen verwijderd worden, deze zijn beschermd middels artikel 11 van de Flora- en faunawet. Ook zal er mogelijke verstoring van leefgebieden optreden bij het vervangen van de verlichting in het noordelijke deel van Pijnacker. In Tabel 2 is weergegeven van welke potentieel voorkomende soort-functie combinatie mogelijk negatieve effecten te verwachten zijn.

	Kraamverblijfplaats	Zomerverblijfplaats	Paarverblijfplaats	Winterverblijfplaats	Vliegroute	Foerageergebied
Gewone dwergveermuis	x	x	x	x		x
Ruige dwergveermuis	x	x	x	x		x
Rosse vleermuis	x	x	x	x		x
Laatvlieger	x	x	x	x		x
Tweekleurige vleermuis	x	x	x	x		x
Gewone grootoorveermuis	x	x	x	x		x
Waterveermuis	x	x	x	x		x
Meerveermuis	x	x	x	x		x

x Komt potentieel voor

? Hiervan is geen ecologische informatie bekend

 Geen negatief effect te verwachten

 Negatief effect niet uitgesloten

Tabel 2: Soort-functie matrix voor de potentieel voorkomende vleermuizen en of hierop een negatief effect te verwachten is.

Broedvogels

Er zijn geen broedvogels met een vaste rust- en/of verblijfplaatsen zoals uilen en jaar rond beschermde spechten aanwezig.

Zangvogels die nesten in plantsoenen, tuin of in gebouwen hebben worden, wanneer de werkzaamheden in het broedseizoen plaats vinden, mogelijk verstoord. Tevens worden mogelijk nesten weggenomen.

8. Conclusies en aanbevelingen

Uit de toetsing aan de Flora- en faunawet blijkt dat, bij de uitvoer van de ingreep, negatieve effecten te verwachten zijn op:

- Vleermuizen
- Vissen
- Broedvogels

Op de overige soortgroepen wordt geen negatief effect op beschermde soorten (of functies) verwacht.

8.1. Vleermuizen

Enkele boom- en/ of gebouwbewonende vleermuizen hebben mogelijk hun vaste rust- en/of verblijfplaats in bomen en /of gebouwen op het onderzoeksgebied. Vooral de gebouwen waar de revitalisering en herontwikkeling gepland staat hebben potentie als verblijfplaats voor vleermuizen (zie bijlage 1). Derhalve is het noodzakelijk aanvullend onderzoek uit te voeren. Het is sterk aan te bevelen aanvullend vleermuizenonderzoek uit te voeren volgens het vleermuisprotocol⁴ van de Gegevensautoriteit Natuur. Dit geeft grote mate van zekerheid dat een eventuele ontheffingsaanvraag zonder aanvullende informatie in behandeling genomen wordt. Tevens geeft het vleermuisprotocol invulling aan de onderzoeksinspanning voortkomend uit de Flora- en faunawet.

Het is ook aan te raden aan aanvullend onderzoek uit te voeren naar de mogelijke verstoring van leefgebieden die optreedt door het vervangen van de straatverlichting. Ook hiervoor is het aan te bevelen dit aanvullende onderzoek uit te voeren volgens het vleermuisprotocol.

Een aanvullend vleermuizenonderzoek volgens het vleermuisprotocol houdt in dat er twee bezoeken in periode 15 mei t/m 15 juli (direct na zonsondergang of direct voor zonsopkomst) en twee bezoeken in periode 15 augustus t/m 1 oktober (tussen drie uur na zonsondergang en drie uur voor zonsopkomst) gebracht dienen te worden. Al deze bezoeken dienen middels een batdetector van het type heterodyne met time expansion uitgevoerd te worden.

8.2. Vissen

Enkele sloten/wateren binnen het plangebied hebben potentieel om als leefgebied te dienen voor de kleine modderkruiper en de bittervoorn, het aanleggen van de natuurlijke waterberging en de natuurlijke oevers kan negatief effect op dit leefgebied hebben. Aangezien deze ingreep onder “ruimtelijke ontwikkeling en inrichting” valt en de bittervoorn op lijst 3 van de Flora- en faunawet staat geldt er geen vrijstelling voor de overtreding van de artikelen 8 t/m 11 van de Flora- en Faunawet en dient er bij de aanwezigheid een ontheffing

4 www.vleermuisprotocol.nl

aangevraagd te worden. Derhalve is het noodzakelijk aanvullend onderzoek op het voorkomen van deze vis soorten uit te voeren.

8.3. Broedvogels

Voor de mogelijk aanwezige broedvogels (in het ruimtelijke groen en gebouwen) geldt dat de werkzaamheden buiten het broedseizoen uitgevoerd dienen te worden. Voor het broedseizoen stelt de wet geen vaste begin of eind datum, echter loopt dit vaak van 15 maart tot 15 juli.

In algemene zin kan redelijkerwijs gesteld worden dat op basis van de mogelijke effecten de uitvoer van de ingreep niet door de Flora- en faunawet verhinderd zal worden. Hiervoor is wel aanvullend onderzoek en mogelijk een ontheffing noodzakelijk m.b.t. Boom en/ of gebouw bewonende vleermuizen en de kleine modderkruiper en de bittervoorn.

9. Literatuur

Broekhuizen, S. (et al.). 1992. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Utrecht: K.N.N.V.

Gedragscode Flora- en Faunawet voor waterschappen, Unie van waterschappen, goedgekeurd door de minister van landbouw, natuur en voedselkwaliteit in juli 2006

Heusden, W.R.M., S.J. Vreugdenhil. 2006. Handreiking Flora- en faunawet. Voor werkzaamheden en activiteiten in het kader van bestendig gebruik, bestendig beheer en onderhoud en ruimtelijke inrichting en ontwikkeling. Utrecht: Dienst Landelijk Gebied.

Limpens, H., K. Mostert, W. Bongers. 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Utrecht: K.N.N.V.

Masterplan Pijnacker – Noord 2006, gemeente Pijnacker – Nootdorp

Min. LNV. Brochure: Buiten aan het Werk.

RAVON, verspreidings gegevens, 2008

Regelink, J.R., T. Bosch, 2007. Grote bosmuis in Winterswijk. Zoogdier.

Bijlage 1. Foto impressie onderzoeksgebied

Flatgebouw aan de Van Houtenlaan

Sloot langs de Rommesingel, voedselrijk met veel planten en een stijle en kruidenrijke oever

Huis aan de Tilanussingel met dakpannen en houten betimmering

Impressie foto van de 2- en 6- laagse flatgebouwen bij de Thorbeckelaan

Foto van de houten betimmering van een 2-laagse flat aan de Noorz-Zuid kant van de Thorbecklaan

Foto van open spouwgleuven naar een spouw. van een 2-laagse flat aan de Noord-Zuid kant van de Thorbecklaan

Foto van een dikke boom met holtes waar een Halsbandparkiet bij zit, staat tussen de Dreeslaan en het spoor

Foto van een woning aan de Wilgenhof met een spouwmuren met open stootvoegen

Foto van de "ruige" bossage tussen de Wilgenhof en de Weigellalaan met op de grond liggend dood hout

Foto van de "ruige" bossage tussen de Wilgenhof en de Weigellalaan met oude dikke bomen met potentiële verblijfplaatsen voor vleermuizen o.a. Spletten en holen.

Foto van de Berkenhofschool met potentieel verblijfplaats voor vleermuizen

Ecologische quickscan Pijnacker – Noord

Foto verlandende sloot tussen de Hasselt van Dinterlaan en het spoor

Foto van Stanislas 1 of de St. Josephschool met kapotte betimmering

Impressie van een straat met rijtjeshuizen in het onderzoeksgebied